

KINH NGHIỆM TRONG ĐIỀU TRỊ MỤN TRÙNG CÁ MỦ

BS NGUYỄN THỊ KIM UYÊN
PK NGOÀI DA _ TT MEDIC

GIỚI THIỆU

- Mụn trứng cá thông thường là một trong những bệnh về da rất phổ biến ở phòng khám da.
- Bệnh thường gặp ở độ tuổi dậy thì, xuất hiện cùng với sự thay đổi hormone trong cơ thể, và có thể kéo dài đến tuổi trưởng thành.
- Mụn trứng cá mủ là một biểu hiện nặng của mụn trứng cá, có những nốt, nang mưng mủ, absces hoá kéo dài để lại sẹo cứng, co rút, lõm, những cầu sẹo...

1. BỆNH HỌC MỤN TRỨNG CÁ

Mụn trứng cá là một thương tổn da do sự rối loạn của bộ nang lông tuyến bã.

Mụn xuất hiện thông qua sự tương tác của 4 yếu tố chính:

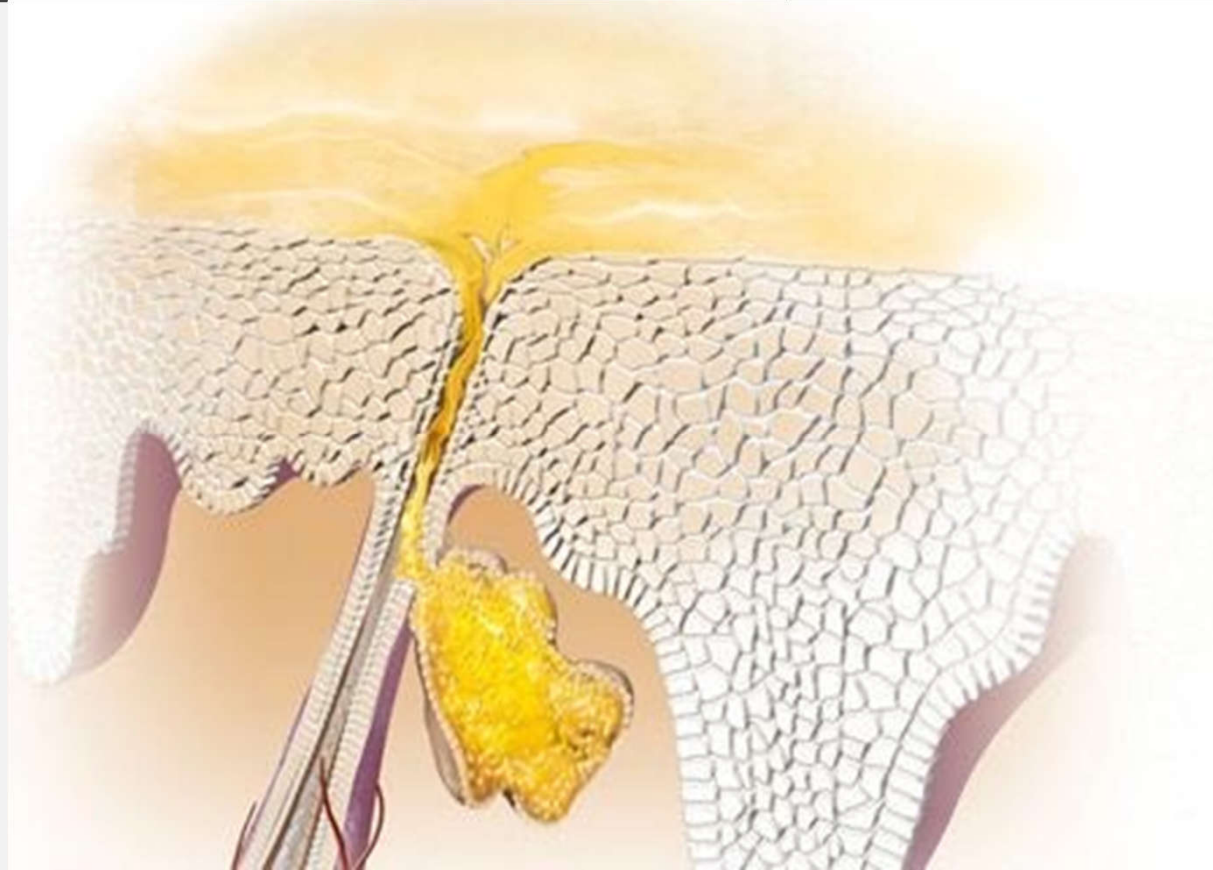
- _ sản xuất quá nhiều chất bã nhờn
- _ bít tắc lỗ nang lông bởi chất bã và tế bào sừng
- _ vi hệ tại nang lông bởi *Propionibacterium acnes* (vi khuẩn kỵ khí thông thường)
- _ giải phóng các chất trung gian gây viêm

SỰ TĂNG TIẾT BÃ NHỜN

Có nhiều yếu tố ảnh hưởng đến sự sản xuất bã nhờn

- .Hormone
- .Khí hậu
- .Việc dùng thuốc
- .Các yếu tố di truyền
- .Một số bệnh liên quan đến sự xáo trộn quá trình tiết bã

SỰ TĂNG SỪNG

- Là hiện tượng lớp sừng dày lên, khiến các ống dẫn của tuyến bã bị bít tắc, làm nhiễu loạn hoặc gián đoạn quá trình tiết bã.
- Và dẫn đến sự hình thành mụn đầu trắng hoặc mụn đầu đen.

QUÁ TRÌNH XÂM NHẬP CỦA VI SINH VẬT

Một số vi khuẩn sống trên bề mặt da một cách vô hại (P. acnes, Staphylococcus blanc..) phát triển mạnh mẽ lên và thâm nhập các nang bị bít kín, hình thành các nốt sần, mụn mủ, mụn bọc hoặc mụn nang...

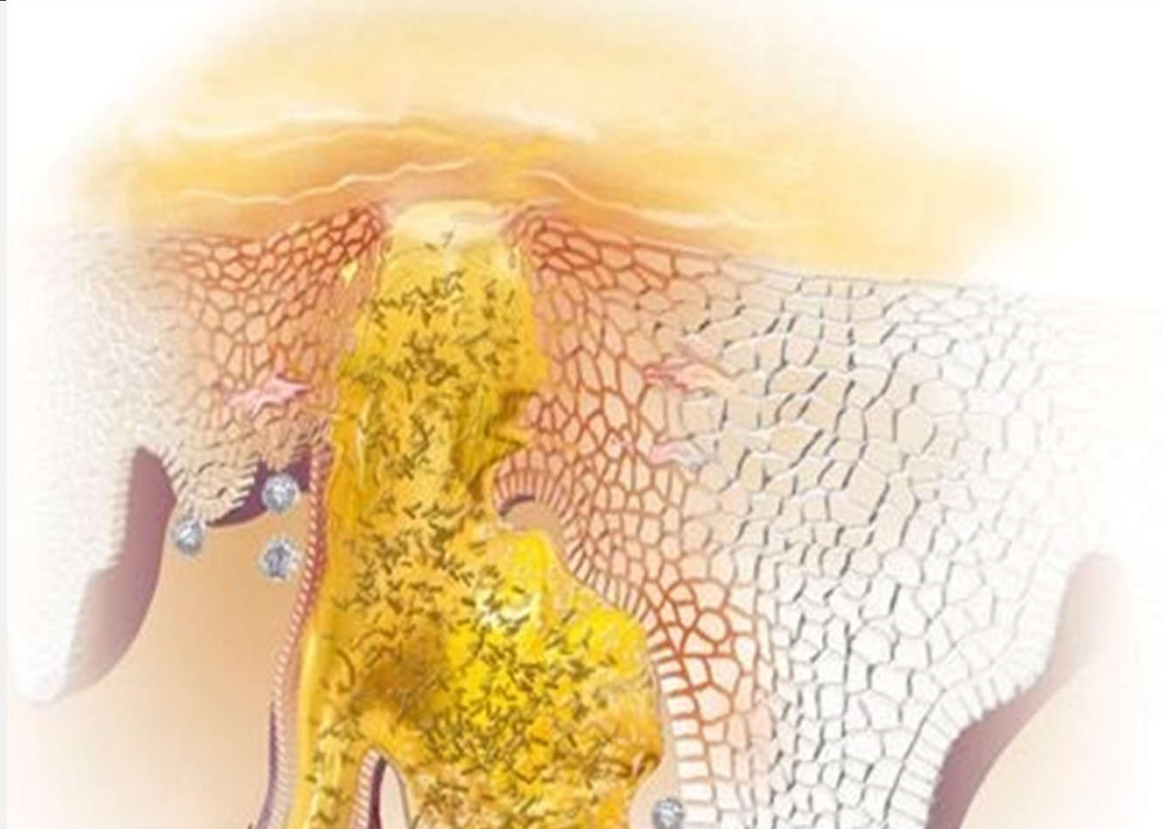

SỰ VIÊM NHIỄM

Hậu quả của những hiện tượng trên khiến da ửng đỏ và viêm nhiễm.

1 số trường hợp vách nang vỡ ra, giải phóng các chất trung gian gây viêm, tạo thành các nốt viêm nhiễm rộng và sâu ở các mô lân cận

2.SỰ HÌNH THÀNH MỤN TRỨNG CÁ MỦ

Mụn trứng cá phân loại: viêm và không viêm

MỤN TRỨNG CÁ KHÔNG VIÊM

Tổn thương là những nhân mụn

- Nhân mụn là sự tắc nghẽn chất bã trong nang lông. Chúng được gọi là mở hay đóng tùy thuộc vào việc nang lông được mở rộng hay đóng trên bề mặt da
- Nút sừng được dễ dàng đẩy ra từ nhân mở nhưng rất khó để loại bỏ khỏi nhân đóng. Các nhân đóng là những tổn thương tiền thân cho mụn trứng cá viêm.

MỤN TRỨNG CÁ VIÊM

Gồm dạng sẩn, mụn mủ, cục và nang, nặng nhất là trứng cá cụm.

- Sẩn và mụn mủ: khi các nhân đóng bị phá vỡ vào các lớp hạ bì (đôi khi kết quả bởi thao tác vật lý hoặc chà xát mạnh), giải phóng các chất gây viêm, nếu viêm nặng thì mụn mủ xuất hiện.
- Cục và nang: cục là tổn thương sâu hơn, có thể hơn 1 nang lông. Nang là tập trung của các cục lớn, những cục gây absces hoá tạo lỗ dò cho sẹo cứng, co rút, lõm...
- Trứng cá cụm: là biểu hiện nặng nhất, hiếm gặp, đa số ở nam giới, nguyên nhân chưa rõ.

Trứng cá mụn mủ mãn tính để sẹo kéo dài nhiều năm (hàng chục năm)

Tổn thương đa dạng và nhiều, gồm: nhân mụn, nang, mụn mủ, nốt và absces tạo lỗ dò, loét xuất huyết cho sẹo lõm và cầu sẹo

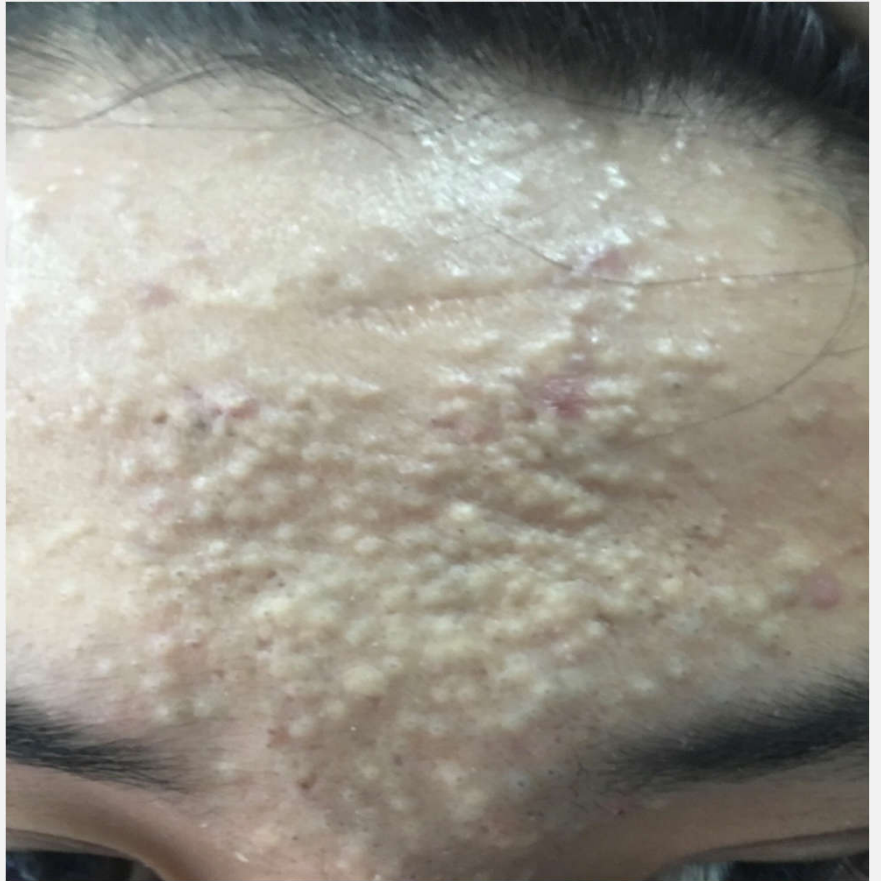
3. MỘT SỐ HÌNH ẢNH MỤN TRƯNG CÁ MỦ

4. ĐIỀU TRỊ MỤN TRỨNG CÁ MỦ

- Isotretinoin 0,5-1mg/kg/ ngày trong 4-6 tháng
- Đồng thời dùng với steroid toàn thân 1-2mg/kg/ngày x 2-4 tuần
- Lựa chọn giữa các kháng sinh uống Tetracyclin, Minocycline, hoặc Doxycycline. Chọn Tetracycline thì không phối hợp với Isotretinoin uống.
- Trong trường hợp kháng điều trị, Dapson 50-150mg/ ngày có thể được dùng
- Infliximab cũng được báo cáo trong điều trị trứng cá cụm
- Sự kết hợp Isotretinoin và Dapson có hiệu quả
- Có thể tiểu phẫu những nốt lớn xuất huyết hay thông nhau

5.KINH NGHIỆM TRONG ĐIỀU TRỊ MỤN TRÚNG CÁ MỦ

- Đa số bệnh nhân đến khám có mụn mủ nặng là do nặn mụn làm bội nhiễm thêm các vi khuẩn khác ngoài P.acnes
- Vì vậy, kháng sinh đầu tiên được lựa chọn là những kháng sinh phổ rộng mặc dù Doxycycline rất hiệu quả với P.acnes

- Bước 1: chỉ dùng kháng sinh đường uống, kháng viêm non-steroid vài tuần cho đến khi hết tình trạng mưng mủ trên bề mặt da.
- Bước 2: Phối hợp kháng sinh đường uống và Isotretinoin

Isotretinoin có tác dụng kháng viêm, tiêu sừng và chống nhờn. Sử dụng trong giai đoạn này mục đích làm phá vỡ những nút sừng của những mụn mủ sâu để kháng sinh đạt hiệu quả hơn

Liều lượng Isotretinoin tùy tình trạng lâm sàng, thường là liều thấp

- Bước 3: Isotretinoin và kháng sinh thoa tại chỗ
- Bước 4: Tiểu phẫu những sẹo xấu, cầu sẹo để ngừa tái phát mụn mủ khó trị và vì mục đích thẩm mỹ

6.KẾT LUẬN

- Mụn trứng cá mủ thường hay gặp ở phòng khám ngoài da, càng nhiều hơn khi mà có nhiều cơ sở không phải y tế quảng cáo trị mụn không đúng cách,
- Mụn trứng cá mủ gây những biến chứng nhiễm trùng nguy hiểm và đặc biệt là ảnh hưởng tâm lý của người bệnh (có nhiều em học sinh, sinh viên phải tạm ngưng việc học)
- Có nhiều thuốc và phương pháp để điều trị mụn trứng cá mủ, nhưng với những thuốc dễ mua được tại thị trường Việt Nam, không quá đắt có thể điều trị hiệu quả một cách đơn giản